

Vnímanie dobrovol'níctva z pohľadu mladých ľudí na Slovensku

Mgr. Anna Kniezová
Mgr. Daniela Ivanová

Dobrovol'níctvo
mládeže

Realizovaný
výskum

Výsledky

Diskusia

Pár slov na úvod

Našou ambíciou je priniest pohľad na vnímanie dobrovoľníctva na Slovensku zasadeného do aktuálnych trendov.

Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií

- poskytuje vzdelávanie, supervízie a poradenstvo v oblasti dobrovoľníctva,
- pracuje na strategických a koncepčných dokumentoch a legislatívnych normách, ktoré posilňujú dobrovoľníctvo na Slovensku
- prináša inovácie zo zahraničia a tiež svoje „know-how“ posúva aj do ďalších krajín, ktoré sa ich činnosťou môžu inšpirovať.
- realizuje zaujímavé národné a medzinárodné projekty, zázemie pre podporu a uznávanie dobrovoľníctva, pričom sa snaží presadzovať dlhodobé riešenia

Zjednodušene, PDCO vytvára priaznivé prostredie pre rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku.

Práve aj spomínaná Platforma dobrovoľníckych centier a organizácii (PDCO) sa na Slovensku zaoberá i **hodnotou dobrovoľníckej práce.**

Momentálne sa na Slovensku hodnota dobrovoľníckej práce za jednu odpracovanú hodinu vypočíta na základe minimálnej hodinovej mzdy v príslušnom roku podľa stupňov náročnosti práce. Organizácia určí stupeň náročnosti práce dobrovoľníka podľa charakteru dobrovoľníckej činnosti a podľa počtu odpracovaných hodín vypočíta hodnotu dobrovoľníckej práce v rámci projektu.

Realizovaný výskum

- Reprezentatívny výskum
- Výskumná vzorka: 806 mladých ľudí, vo veku 15-30 rokov
- Výskum bol realizovaný ako súčasť tvorby Koncepcie výchovy a vzdelávania detí a mládeže k dobrovoľníctvu s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.
- **Ako mladí ľudia na Slovensku vnímajú dobrovoľníctvo?**

Dva pohľady na dobrovoľníctvo

- **Emancipačný pohľad** spočíva v chápaní dobrovoľníctva ako samostatného sektora spoločnosti, ktorý hoci nerieši všetky problémy súčasnej doby, ale jeho spôsob riešenia sa nedá ničím iným nahradiť.
- **Reziduálne vnímanie dobrovoľníctva**, v ktorom je význam dobrovoľníctva odvodený od dominantnej roly sociálneho štátu riešiaceho sociálne problémy.

Výsledky I.

- Vo vnímaní dobrovoľníctva z pohľadu mládeže neexistujú medzi **emancipačným** a **reziduálnym** pohľadom na dobrovoľníctvo významné rozdiely
- oba pohľady na význam dobrovoľníctva v spoločnosti sa nevylučovali, naopak, **korelujú** medzi sebou
- oba pohľady do značnej miery **splývajú**

Výsledky II.

- Mladí ľudia zapojení do **formálneho dobrovoľníctva** sa skôr stotožňujú s **emancipačným pohľadom** na význam dobrovoľníctva, to znamená, že dobrovoľníctvo vnímajú intenzívnejšie ako cestu budovania demokratickej a altruistickej spoločnosti.
- Pri komparácii postojov mladých ľudí, ktorí sa zapojili do formálneho dobrovoľníctva, a tých, ktorí v posledných 12-tich mesiacoch v dobrovoľníctve neparticipovali, nachádzame významné odlišnosti v emancipačnom pohľade na význam dobrovoľníctva v súčasnej spoločnosti. Na tieto odlišnosti poukazuje tabuľka T1.

Tabuľka T1

Legenda:

M-priemer,
SD – štandardná odchýlka,
N –počet ľudí, s ktorými
analýza pracovala,
p- štatistická významnosť

VÝROK	DOBROVOĽNÍCTVO	N	M	SD	p
Dobrovoľníci ponúkajú niečo, čo nemôžu zabezpečiť platení profesionáli.	zapojil	398	3,39	1,127	0,174
	nezapojil	402	3,00	1,139	
Dobrovoľníctvo umožňuje ľuďom aktívne pôsobiť v demokratickej spoločnosti.	zapojil	394	3,67	,886	0,000
	nezapojil	400	3,27	1,071	
Dobrovoľníci pomáhajú vytvárať lepší svet.	zapojil	399	3,93	,896	0,000
	nezapojil	401	3,36	1,063	
Dobrovoľníci ukazujú cestu, ako zmeniť spoločnosť založenú na sebecke.	zapojil	397	3,85	1,013	0,008
	nezapojil	398	3,42	1,071	
Keby si štát plnil všetky povinnosti, neboli by dobrovoľníci potrební.	zapojil	396	3,50	1,133	0,834
	nezapojil	401	3,61	1,131	
Bez práce dobrovoľníkov by naša spoločnosť vôbec nemohla fungovať	zapojil	396	3,27	1,069	0,784
	nezapojil	401	3,07	1,120	

Výsledky III.

emancipačný pohľad na dobrovoľníctvo sa líši vzhľadom na:

- **rod**, pričom ženy sa vyznačujú výraznejším emancipačným pohľadom v porovnaní s mužmi
- **členstvo v organizácii**, pričom členovia organizácií majú častejší emancipačný pohľad v porovnaní s nečlenmi

reziduálny pohľad na dobrovoľníctvo sa líši vzhľadom na:

- **lokalitu bývania**, pričom je výraznejší u mladých ľudí z mesta v porovnaní s mladými ľuďmi z vidieka

Výsledky IV.

Vek diferencuje **emancipačný** aj **reziduálny** pohľad na dobrovoľníctvo.

- S emancipačným pohľadom sa pritom viac stotožňuje staršia veková skupina.
- Reziduálny pohľad na dobrovoľníctvo majú častejšie obe staršie vekové skupiny mládeže.

DISKUSIA

Pri skúmaní vnímania dobrovoľníctva mladými ľuďmi sme rozlišovali dva pohľady, a to **emancipačný** pohľad a **reziduálny** pohľad.

Výsledky však ukázali, že vo vnímaní dobrovoľníctva neexistujú významné rozdiely v týchto dvoch pohľadoch.

DISKUSIA

Diskusné otázky:

Výskum odhalil, že ženy dobrovoľníčky sa vyznačujú výraznejším emancipačným pohľadom v porovnaní s mužmi.

➤ *Je táto skutočnosť odzrkadlená aj v ich konkrétnej dobrovoľníckej činnosti ?*

Výsledky tiež ukázali, že mladí ľudia z mesta majú výraznejší reziduálny pohľad na dobrovoľníctvo v porovnaní s mladými ľuďmi z vidieka.

➤ *Ovplyvňuje tento rozdielny pohľad aj mieru zapájania sa mladých ľudí z vidieka a mesta do dobrovoľníctva?*

Využitelnosť aplikácie u nás

- Pre Platformu dobrovoľníckych centier a organizácií by bola aplikácia DOBROMETR užitočná, ak by bola naprogramovaná do slovenského jazyka a prispôsobená na potreby organizácie. PDCO vidí v dobrometri potenciál a vie si predstaviť, že by ho ponúkali ďalej.
- Pre ďalšiu komunikáciu a spoluprácu nechávame kontakt na prezidentku PDCO Alžbetu Brozmanovú Gregorovú - brozmanova_gregorova@dobrovolnickecentra.sk

Niečo na záver

V súčasnej dobe je dobrovoľníctvo mladých ľudí obzvlášť hodnotnou a nenahraditeľnou súčasťou v spoločnosti. V čase pandémie koronavírusu sa aj na Slovensku viac rozmáha vzájomná pomoc, susedské výpomoci, pomoc s nákupmi, dobrovoľné šitie rúšok či telefonovanie osamelým ľuďom. Myslíme si, že skutočná hodnota dobrovoľníckej práce sa nedá vyčíslieť alebo oceniť, pretože je to konanie, ktoré prevyšuje akúkoľvek materiálnu odmenu a motivácia sa taktiež v porovnaní s platenou prácou výrazne líši.

Ďakujeme za Vašu pozornosť

Mgr. Anna Kniezová, anna.knieszova@umb.sk

Mgr. Daniela Ivanová, daniela.ivanova@umb.sk

Katedra sociálnej práce

Pedagogická fakulta

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Slovenská republika